

Vem är det som bestämmer?

En jämförande fallstudie om Zimbabwe och Botswanas
valsysteem

Abstract

Vårt syfte med denna jämförande fallstudie är att undersöka huruvida valsystemet som institution påverkar länderna Botswana och Zimbabwes grad av fred. De båda presidentiella demokratierna har ett majoritärt valsystem och vi har undersökt valsystemens beståndsdelar utifrån Arend Lijpharts teori om valsystem. De beståndsdelar som har undersökts är de lagstiftande församlingarnas storlek, valspärrar, valkretsarnas storlek samt valdeltagande i presidentiella demokratier. Hypotesen vi har drivit genom uppsatsen är att Botswana i kontrast till Zimbabwe är mer fredligt av anledningen att landet är med likt en konsensusdemokrati. Utifrån information hämtad från bland annat Electionguide, Utrikespolitiska institutet samt ländernas konstitutioner och valföreskrifter har vi nått ett svar där vi förkastade vår hypotes. Vi fann intressanta skillnader i valsystemens beståndsdelar men vi har inte lyckats finna något direkt samband mellan valsystemet och ländernas grad av fred. Däremot fann vi ett indirekt samband mellan fred och valsystem genom valsystemets stora betydelse för demokratins funktionssätt.

Nyckelord: Afrika, Botswana, Zimbabwe, Lijphart, Konsensusdemokrati, Valsystem, Valspärrar, Valkrets, Fred, Majoritärt Valsystem

Antal ord: 9990

Innehållsförteckning

1. Syfte och Inledning	1.
2. Frågeställning	2.
3. Hypotes	2.
4. Urval	2.
5. Metod	3.
5.1 Metoddiskussion	3.
6. Material	4.
7. Begreppsdefinitioner	4.
7.1 Begreppsdefinition av fredsindex	4.
7.2 Begreppsdefinition av valsystem	5.
7.2.1 Majoritärt valsystem	5.
7.2.2 PR-valsystem	6.
8. Teori	6.
8.1 Konsensusdemokrati	6.
8.2 Valsystemets effekter enligt Lijphart	7.
8.3 Valsystemets fyra beståndsdelar	7.
8.3.1 Den lagstiftande församlingens storlek	7.
8.3.2 Valspärrar	8.
8.3.3 Valkretsarnas storlek	8.
8.3.4 Valdeltagande i Presidentiella demokratier	8.
8.4 Persson och Tabellinis teori om valsystemets roll	9.
9. Operationalisering	9.
10. Kort Landfakta	9.
10.1 Zimbabwe	9.
10.2 Botswana	10.
11. Empiri	10.
11.1 Den lagstiftande församlingens storlek	10.
11.1.1 Zimbabwes legislatur	11.
11.1.2 Politisk representation i Zimbabwe	11.
11.1.3 Botswanas legislatur	12.
11.1.4 Politisk representation i Botswana	12.
11.2 Valspärrar	13.
11.2.1 Politiska krav och restriktioner för partier och kandidater i Zimbabwe	13.
11.2.2 Politiska krav och restriktioner för partier och kandidater i Botswana	14.
11.3 Valkretsarnas storlek	14.
11.3.1 Zimbabwe	14.
11.3.2 Botswana	15.

11.4 Valdeltagandet i Presidentiella demokratier	16.
11.4.1 Valdeltagandet.....	16.
11.4.2 Presidentval och representation i Zimbabwe	16.
11.4.3 Presidentval och representation i Botswana	17.
12. Slutsats	17.
13. Refersenser	21.
14. Bilagor	25.

1. Syfte och inledning

Intresset för vår studie väcktes ur ett intresse för både fred- och konfliktforskning och statsvetenskaplig forskning. Vi är båda intresserade av vilka effekter olika valsystem ger och var därför intresserade av att undersöka hur den politiska institutionen valsystem kan påverka ett lands grad av fred. Efter en del research inom området fann vi två intressanta fall för att kombinera fredsintresset med intresset för valsystem, Botswana och Zimbabwe.

Zimbabwe blev självständigt i april 1980 från Storbritannien och var då ett förhållandevis välmående land. Landet har rika mineraltillgångar b.la. diamanter (Utrikesdepartementet, 2010z, s.6). Landet har en yta av 390 757 kvadratkilometer (FN-förbundet, 2013z). Valsystemet Zimbabwe tillämpar är "First past the post"-systemet, också kallat majoritært valsystem (Lijphart, 1999, s.143).

Grannlandet Botswana blev självständigt 1966 och hade tvärt om en dålig start genom att då vara ett av världens fattigaste länder. Botswana är också rikt på mineraler och diamanter. Landet är även, relativt sett, ungefär lika stor yta på sina 581 730 kvadratkilometer (Utrikespolitiska institutet, 2012). Dessutom, eller kanske framför allt, tillämpar Botswana first past the post-systemet som valsystem precis som Zimbabwe (IPU, 2013b).

Zimbabwe har dock, enligt Global Peace Index, blivit ett av världens minst fredliga länder rankat på plats 149 av 162 medan Botswana är rankat som nummer 32 (Visions of Humanity, 2013). Vi ställde oss då frågan hur det kan komma sig att två länder som har samma geografiska förutsättningar och är båda forna brittiska kolonier, har tagit så olika utvecklingsvägar där det minst fredliga landet gick in med bättre förutsättningar? Vi misstänker att det har med politisk misskötsel av landet att göra på något vis och har därför valt att undersöka ländernas politiska institutioner för att ta oss närmare en förståelse av vår omvärld. Nyfikenheten inför detta intressanta utfall med två lika länder och deras lika valsystem men med olika utfall gav oss motivation till genomförandet av vår studie.

Då Arendt Lijphart(2012) tillskriver valsystemets effekt på politiken en stor roll har vi valt att undersöka de båda ländernas valsystem för att se om det kan finnas några skillnader där som kan hjälpa till att förklara utfallet. Vi tror att ju mer likt ett valsystem är Lijpharts konsensusmodell, desto mer "kindler, gentler" agerar landet och tar därför mer fredliga beslut vilket leder till ett fredligare land. Tilläggas kan att vi i fortsättningen kommer att göra en svensk översättning av "kindler,gentler" till "skonsammare och snällare", även om en perfekt översättning saknas i det svenska språkbruket.

Givetvis finns flera bakomliggande faktorer som förklarar varför ett land inte agerar skonsamt och snällt men vi tror att den som besitter makt och hur detta går till spelar stor roll för resten av systemet, därav vår undersökning.

Relevansen av detta anser vi uppenbar då om ett skifte av valsystem kan innebära en högre grad av fred i Zimbabwe är det högst relevant att undersöka detta. Vi finner det även, om det nu skulle vara så att valsystemet inte är den avgörande faktorn, att vi kan komma närmare en insikt om vad som istället spelar roll för graden av fredlighet vilket är relevant för framtida forskning.

Vi anser att Reynolds m.fl. sammanfattar vår studies höga relevans väl:

“Political institutions shape the rules of the game under which democracy is practiced, and it is often argued that the easiest political institution to be manipulated, for good or bad, is the electoral system”

(Reynolds m.fl., 1997, s.5)

2. Frågeställning

Den frågeställning vi ämnar besvara i vår undersökning är av typen inomvetenskapliga uppkomna frågor (Esaiasson, 2012, s. 31) och lyder:

Vad kan valsystemens strukturella skillnader i Botswana och Zimbabwe säga oss om ländernas fredssituation utifrån Lijpharts teori om konsensusdemokrati?

3. Hypotes

Majoritetsval i enmansvalkretsar leder till ett enpartisystem där det största partiet gynnas. Detta tenderar att ofta producera enpartiregeringar. Om konstitutionen då är allt för svag är det lätt för det regerande partiet att missbruka makt och politik vilket leder till en försämrad policy-output vilket kan påverka graden av fred i landet då statskassan används till ofredliga ändamål på ett sätt en stat med ett annat valsystem inte skulle göra. Ju mer lik staten är en konsensus-demokrati ju mindre är sannolikheten att detta händer. Vår hypotes är att Botswana är mer lik en konsensus-demokrati och är därför mer fredligt. Detta trots att landet har ett majoritärt valsystem, vilket vi tror kontrolleras för av att det majoritära systemet i sig är mer likt konsensus och att utfallet därför blir mer fredligt ändå (Lijphart, 2012).

Med det sagt är vår strävan under forskningens gång att, genom ett så objektiva förhållningssätt vi kan åstadkomma, förbli så öppna som möjligt för ett eventuellt motbevisande empiriskt resultat vad gäller vår ställda hypotes (Esaiasson, 2012, s. 24).

4. Urval

Modellen mest lika, olika utfall är en intressant urvalsmetod utifrån vårt tänkta undersökningsområde (Esaiasson, 2012, s.103). Lika valsystem, olika resultat av valsystemet i två olika länder skapar en bra utgångspunkt för att undersöka hur valsystemets beståndsdelar egentligen ser ut vid mer noggrann granskning och se om vi kan finna viktiga förklaringsfaktorer och olikheter där. Vi har valt två extremländer, två tillsynes identiska valsystem och mycket lika länder och två tillsynes vitt skilda politiska resultat. Vi anser att en fallstudie är tillräckligt omfattande och djuplodande för att kunna förklara kopplingen mellan fred och valsystem med en intern validitet, även om vi naturligtvis inte kan utesluta andra förklaringsfaktorer (Esaiasson, 2012, s. 102).

5. Metod

Våra analysenheter kommer att vara enhetsstaterna Zimbabwe och Botswana, specifikt valsystemets beståndsdelar. Vi har utfört en kvalitativ jämförande fallstudie där vi, inom två olika kontexter, registrerar våra analysenheter (Esaiasson, 2012, s. 109). Vi har en tanke om att valsystemet (X) påverkar ländernas grad av fred (Y).

Vi inledde med att läsa in oss på våra analysobjekt för att få en helhetsbild av länderna. Detta gjorde vi genom information från bland annat Utrikesdepartementet, Globalis, Landguiden och FN-förbundet.

Efter detta definierade vi vår teori vilken är Lijpharts teori om valsystem. I vår analys av ländernas valsystem undersökte vi vad han anser om majoritära och proportionella valsystem som helhet, valkretsarnas storlek, valspärrar, graden av proportionerligt valdeltagande vid val till presidentposten samt den lagstiftande församlingens storlek. Lijpharts åsikter om dessa faktorer har legat till grund för vårt analysinstrument om ländernas valsystem.

När vi hade vår teori klar om vad inom valsystemen Lijphart anser leder till vad undersökte vi hur det faktiskt ser ut i Botswana och Zimbabwe för att sedan analysera vad vi kom fram till och dra slutsatser utifrån det. Slutsatserna vi kom fram till är kopplade till ländernas likhet gentemot Lijpharts konsensusdemokrati och eventuell påverkan av graden av konsensus på ländernas nuvarande fredssituation. Mer om exakt vilket material vi använder finner du under materialdelen. Vi har främst använt oss av tidigare forskning om de båda länderna då vi själva varken har tid eller resurser att själv ta oss till länderna för att undersöka saken. Med andra ord har forskningen vi genomfört haft en kumulativ form (Esaiasson, 2012, s. 20).

5.1 Metoddiskussion

Vi anser oss ha ett bra analysinstrument och god teoretisk begreppsdefinition i vår undersökning. Målet är att försöka minska avståndet mellan vår teoretiska definition och våra operationella indikatorer och därmed öka sannolikheten för hög reliabilitet samt hög validitet i undersökningen (Esaiasson, 2012, s. 59). Dock är vi medvetna om att våra resultat inte är generaliserbara utanför dessa två länder men då vi enbart har ett intresse av att uppnå en intern validitet är detta inte ett problem i vårt fall. En sak vi erkänner kan ses som en brist i vår undersökning är det egna konstruerade analysinstrumentet för Botswanas valkretsar. Det finns en risk att analysinstrumentet är för beroende av oss som forskare med denna metod och att andra forskare inte kan upprepa samma undersökning igen och få samma resultat. Vi ser dock detta problem som en svaghet men överkomligt då vi ytterst noggrant definierar exakt vad vi undersöker, i vilket material, vad vi lägger för definition i våra begrepp samt gör detta med största möjliga genomskinlighet (Esaiasson, 2012, s. 26). Allt detta ökar sannolikheten för att det är empirin som talar och inte forskaren.

Likaså är vi medvetna om att det troligen kommer att finnas interaktions-effekter i vårt resultat, vilket vi hoppas med vår medvetenhet om detta från start kommer att kunna hantera och beakta på ett bra sätt.

6. Material

En av de största utmaningarna inom ramen för vår uppsats har varit materialinsamlingen. Då ingen av länderna har utförlig information om allt det vi önskar undersöka i sina konstitutioner har vi fått söka oss även till sekundärmaterial. För att finna detta material har vi i stor utsträckning använt oss av sökmotorerna Google och LUBsearch. Där har vi funnit material vi granskat, studerat deras källor och funnit relevant information i källans källor som vi sedan kunnat använda oss utav. Likaså har vi varit i kontakt med statsvetaren Staffan Lindberg som tipsat oss om den internationella organisationen Inter Parliamentary Union och dess databas, vilket varit till stor hjälp.

De källor vi använt oss av är noggrant granskade av oss då vi som andra forskare vill ha ett så tillförlitligt resultat som möjligt. Vi har gjort bedömningen att alla källor vi använt oss av är tillräckligt oberoende, samtida och garanterat äkta för att kunna dra slutsatser utifrån. Vi är medvetna om att ett litet antal av våra källor kan vara tendentiösa, så som onlinedokument skapade av ländernas regeringar men vi anser oss vara tillräckligt kritiska när vi läser dessa dokument att vi ändå kan tillgodogöra oss av informationen för att kunna dra slutsatser om ländernas fredssituationer och denna koppling till konsensusdemokrati.

Det material vi har använt oss av är dels primärmaterial i form av ländernas konstitutioner och olika typer av författningar så som Botswanas ”Electoral” och Zimbabwes “Electoral Act”. Vi har också varit tvungna att komplettera med sekundärmaterial i brist på resurser och tid för egen undersökning. Sekundärmaterialiet består av information hämtad från olika källor så som;

- Fakta och statistiska uppgifter från Electoral Institute for Sustainable Development in Africa (EISA), Utrikesdepartementet, Utrikespolitiska Institutet, Central Intelligence Agency(CIA), Freedom House, Economics and Peace och Inter Parliamentary Union(IPU).
- Diverse politiska rapporter från Sveriges Utrikesdepartement, Zimbabwe Election Support Network(ZESA) och Botswana Independent Electoral Commission(IEC).
- Tidigare forskning gjord av James Robinson och Andrew Reynolds som har specialkunskap om Botswana respektive Zimbabwe samt forskning om icke fungerande stater söder om Sahara gjord av Martin Sjöstedt ihop med Anna Persson.

Vi är väl medvetna om att det finns problematik runt att använda sig av sekundärmaterial i första hand. Exempelvis har vi stött på problem med olika källor, alla allmänt ansedda som seriösa, som uppger olika uppgifter om valdeltagande och representation

Vi anser dock att med tanke på undersökningens höga relevans, är det bättre att förhålla sig kritiskt till de källor vi har och vara noggrann med vem som står bakom fakta, än att inte göra undersökningen alls. Likaså har vi en vetenskaplig ödmjukhet rörande att vi skulle kunna få ett annat resultat om vi gjorde undersökningen på plats. Men som sagt, detta är enbart något vi vill att du som läsare är medveten om att vi är medvetna om då vi har bedömt vår studie ha en hög validitet utifrån nuvarande forskarnorm och praxis.

7. Begreppsdefinitioner

7.1 Begreppsdefinition av fredsindex

För att mäta vilken nivå av fred Zimbabwe och Botswana har samt att minska risken för systematiska fel krävs ett mätinstrument för fred. Vi har valt att använda oss av det erkända måttet Global Peace Index. The Global Peace Index (GPI) är världens ledande mätinstrument för nationell fred. 2013 var sjunde året som indexet uppmättes och då fanns totalt 162 länder rankade utifrån deras grad av fredlighet. GPI är framtaget av Institute for Economics and Peace under en internationell panel av oberoende experter. Data i undersökningarna är insamlad och uträknad Economist Intelligence Unit (EIU). GPI består av 22 indikatorer och är insamlad av en mängd respekterade källor så som International Institute of Strategic Studies, The World bank, olika FN-organ, fredsinstitut och EIU. Indexet används av många internationella organisationer, myndigheter och NGOs så som OECD, Världsbanken och FN (Institute for Economics and Peace, 2013w).

Tilläggas kan för dig som läsare att det är utifrån dessa 22 GPI-indikatorer vi talar om fred. Fred i våra ögon inom ramen för denna uppsats är alltså bara vad dessa indikatorer säger oss. Dessa innefattar ekonomiska, sociala, militära, säkerhetsmässiga och politiska aspekter. Du finner de exakta GPI-indikatorerna utskrivna i bilaga 3.

7.2 Begreppsdefinition av valsystem

Innan vi dyker in och förklarar olika utformanden av olika valsystem känner stor vikt att klargöra vad som faktiskt definieras som ett valsystem och vad det, generellt sett, innebär. För den oerfarne definieras valsystem som ett system som omsätter antalet röster i ett allmänt val till ett antal platser vunna av politiska partier och kandidater (Reynolds m.fl., 2005, s.5).

Vi kommer att mena i huvudsak två typer av valsystem när vi talar om valsystem i vår uppsats, Proportionell representation(PR) och Majoritärt valsystem. Vi kommer att utgå från Lijpharts definition av dessa två då det förenklar teorianvändningen om vi har samma begreppsdefinition som Lijphart, det vill säga att vi drar slutsatser utifrån samma faktorer som vad han gör vilket minskar avståndet mellan våra operationella indikatorer och vårt teoretiska ramverk, och blir där med något som stärker undersökningens validitet.

Trots att både Zimbabwe och Botswana båda har majoritetsval i enmansvalkretsar väljer vi ändå att beskriva proportionella valsystem kortfattat trots att ingen av länderna tillämpar det. Detta gör vi för att du som läsare ska vara medveten om vilken motpol vi har att förhålla oss till och hur ett valsystem kan se ut på ett annat sätt. Likaså är även PR-valsystem vad Lijphart förespråkar i sin teori om valsystem och eftersom att vi bygger vår teori på hans anser vi att det är viktigt att du som läsare är insatt i hans tankar och definition om bägge valsystemen för att kunna förstå skillnaden.

7.2.1 Majoritärt valsystem

Både Zimbabwe och Botswana har ett så kallat "First past the post" eller majoritärt valsystem vilket i praktiken innebär en hög sannolikhet att ett tvåpartisystem skapas. Detta beror på att slags "winner takes it all"-scenario skapas vilket tenderar att skapa mindre proportionella resultat än i ett PR-system (Lijphart, 1999, s.143). Tilläggas kan också att ju större valdistrikten är desto mer gynnas de stora partierna eftersom graden av proportionalitet ökar även där. I majoritära valsystem utses vinnaren på så sätt att man tar hem segern i den valkrets man ställer upp i (Lijphart, 1999, s. 146-147). I både Zimbabwe och Botswana tillämpas systemet "majoritet i enmansvalkretsar" vilket innebär att den kandidat som fått flest röster

får också det enda mandat som kandidaterna i valkretsen konkurrerar om, antingen genom relativ eller absolut majoritet(IPU, 2013)(Robinson, 2003, s.99).

7.2.2 PR-vals-system

I ett proportionellt valsystem är istället målet att både majoriteter och minoriteter i samhället ska finnas representerade i parlamentet och mandatfördelningen ser därför lite annorlunda ut. (Lijphart, 1999, s.143). Att det är så istället beror på att man vill jämna ut representationen i parlamentet. Detta för att man vill minska en överrepresentation av vissa dominerande grupper och en underrepresentation av andra grupper (Lijphart, 1999, s.143-144).

8. Teori

I vårt kommande teoriavsnitt förklarar vi de teoretiska analysramar vår uppsats om ländernas olika grad av fred vilar på, vilket är Lijpharts teori om Konsensusdemokrati samt mer specifikt hans teori om valsystemets effekter och dess beståndsdelar.

8.1 Konsensusdemokrati

Lijphart har en teori om något han kallar konsensusdemokrati. Detta styrelseskick förespråkas vara ett sätt att fördela den styrande makten i samhället bort från de grupper som utgör en majoritet till en mer lika jämn fördelning. Denna fördelning av makt antas, till skillnad från den traditionella Westminster-modellen, vara gynnsam för en bredare målgrupp speciellt i samhällen som upplever stora kulturella och etniska skillnader (Lijphart, 2011, s. 30 & 31). Effekterna av en konsensusdemokrati är bland annat lägre antal politiska dödsfall och politiskt våld, högre valdeltagande, regeringens funktionalitet och lägre korruption(Lijphart, 2012,s264, 276-277). Samtliga av dessa nämnda faktorer utgör faktorer i vårt fredsindex vilket gör vår hypotes om konsensusdemokratins betydelse för ett lands grad av fred relevant.

Vidare menar Lijphart att en Konsensusdemokrati agerar skonsammare och snällare och har en högre demokratisk kvalitet på alla plan(Lijphart, 2012, 294).

Här vill vi särskilt understryka att det är detta vi ser som förklarande i vår koppling mellan fred och konsensusdemokrati. Detta då en "high quality democracy" som en konsensusdemokrati är, vilket vi antar Botswana vara, sällan skulle ta beslut som inte är skonsamma och snälla. Ju mer olik en konsensusdemokrati ett land är, ju mindre skonsamt och snällt agerar staten och är därför mindre fredligt.

Giltigheten av konsensusdemokratins är som sagt framför allt i samhällen med etniska och kulturella skillnader. Detta är fallet i både Botswana och Zimbabwe, vilket gör vårt teoretiska instrument mycket passande. De etniska och kulturella skillnaderna i de båda länderna tar sig uttryck i form av ländernas stora bredd av språk, religion och etniska grupper(FN-förbundet, 2013z)(FN-förbundet, 2013b). Likaså har de båda ländernas val till ländernas kammare präglats av rasuppdelning i Zimbabwes fall och stamuppdelning i Botswanas(Reynolds, 1999, s.159-161)(CIA, 2014). De båda länderna har även haft, i olika omfattning, interna spänningar(Reynolds, 1999, s.160)(FN-förbundet, 2013b).

*"In the most deeply divided societies . . .
majority rule spells majority dictatorship and civil strife rather than
democracy. What such societies need is a democratic regime that emphasizes*

consensus instead of opposition, that includes rather than excludes”

(Lijphart, 2012, s. 33)

8.2 Valsystemets effekter enligt Lijphart

Lijphart tillskriver ett lands valsystem en stor roll. Precis som Duverger menar han på att majoritära valsystem tenderar att leda till enpartisystem och PR-valsystem tenderar att leda till flerpartisystem. Likaså påverkar valsystemet regeringsbildandet på så vis att majoritära valsystem leder till enpartiregeringar medan PR-valsystem leder till koalitionsregeringar. Han menar också på att valsystemet påverkar ett lands policy-output, till exempel har stater med PR-valsystem en större välfärdsstat än länder med majoritära valsystem (Lijphart, 1999, s.165-170, 293-300).

8.3 Valsystemets fyra beståndsdelar

Vi tänker oss, utöver den generella bilden vi ovan har beskrivit om Lijpharts syn på valsystem, beskriva vad han specifikt anser om fyra beståndsdelar. Dessa är valkretsarnas storlek, valspärrar, den lagstiftande församlingens storlek samt graden av proportionerligt deltagande i presidentiella val. Att vi väljer att undersöka dessa fyra beståndsdelar inom vår teori beror på att vi har en hypotes om att dessa fyra beståndsdelar i de tillsynes lika valsystemen kan skilja sig åt mellan länderna. Vi misstänker att beståndsdelarna i Botswanas valsystem påminner mer om Lijpharts konsensusmodell och är därför mer välfungerande än Zimbabwe som liknar Westminstermodellen mer. Detta påverkar landets grad av fred. Vi vill därför undersöka de fyra beståndsdelarna och se vad vi finner för resultat. Vi kommer här nedan att beskriva Lijpharts teori, vilken vi utgår ifrån, rörande de fyra beståndsdelarna. Då samtliga av dessa fyra beståndsdelar kan påverka landets grad av konsensus blir dessa relevanta att studera för att förklara ländernas olika grad av fred och kopplingen till konsensusdemokratin som skonsammare och snällare.

8.3.1 Den lagstiftande församlingens storlek

Lijphart lyfter även fram storleken på den lagstiftande församlingen som anmärkningsvärt att beakta när man undersöker valsystemets effekter. Två orsaker är relevanta här: Länder som generellt sett har små lagstiftande församlingar, alltså en kammare med ett få antal existerande ledamotsplatser, tenderar till att leda till oproportionerlig representation oavsett typ av valsystem. Intressant i detta avsnitt är att Lijphart pekar på varför detta skulle vara fallet, till exempel fördelningen av ledamotsplatser mellan tre partier som erhållit 43, 31 respektive 26 procent till en lagstiftande församling med endast 5 existerande platser. I detta fall kommer utfallet alltid att bli oproportionerligt eftersom att det inte skulle finnas tillräckligt med platser i församlingen för att åstadkomma en hög grad av proportionalitet. Dock så försvinner detta problem när en lagstiftande församlings storlek vanligtvis överstiger 100 platser (Lijphart, 2011, s. 141)

Den andra orsaken Lijphart menar på är att i de fall där länder använder sig av majoritets val så kantas alltid resultaten av oproportionerliga resultat. Dock tenderar graden av proportionalitet att öka i länder där de lagstiftande kammarnas antal platser ligger på en lägre nivå än mindre än kubikroten av befolkningens mängden (Lijphart, 2011, s. 141 & 142).

8.3.2 Valspärrear

Valspärrear är som en del av valsystemet intressant i den mån att de utgör en avgörande spärr för antalet krävda erhållna röster antingen för ett parti, då bl.a. räknat på den totala nationella röstfördelningen för att ta plats i ett lands lagstiftande församling. Lijphart menar på att anledningen till varför länder inför procentspärrear är för att minska möjligheterna för småpartier att vinna val och ta plats i den lagstiftande församlingen (Lijphart, 2011, s. 140). Antalet krävda procent mellan stater är vanligtvis varierande vilket gör detta till ett intressant föremål för undersökning. Vidare menar Lijphart att valkretsarnas storlek som beskrivits ovan tillsammans med valspärrear, kan ses som två sidor av ett och samma mynt. Detta då procentspärrear verkar som en direkt tröskel för partierna att ta sig in i den lagstiftande makten efter ett val och valkretsarnas utformande har liknande effekter men som däremot har betydelse inför, samt under ett val (Lijphart, 2011, s. 140).

Dock har vi valt att undersöka denna beståndsdel utifrån egen tolkning då inget av våra undersökningsobjekt har några officiella valspärrear och har istället tolkat valspärrear som restriktioner för partier och kandidater att delta och jämfört dessa restriktioner istället. Vi anser att denna tolkning ligger tillräckligt nära Lijpharts teori om valspärrear för att kunna användas som analysinstrument.

8.3.3 Valkretsarnas storlek

Storleken, alltså utformandet av ett lands valkretsar är en väldigt viktig beståndsdel av valsystemet och talar framförallt om hur många antal kandidater som kommer att bli utnämnda till den lagstiftande församlingen. Antalet representanter för respektive valsystem kan variera stort beroende på utformandet av dessa kretsar. När vi talar om utformandet av valsystemet menar vi huruvida landet har enmans- eller flermansvalkretsar. Här spelar graden av proportionalitet en stor roll, särskilt i länder med majoritetsvals-system och då dessa system tenderar att uppleva markanta skillnader när man har ökat storleken på valkretsarna (Lijphart, 2011, s. 137).

Genom en utvidgning av ett lands valkretsar i majoritetsvals-system, jämfört med i ett proportionerligt sådant, har stora etablerade partier fått allt större möjlighet att enkelt åstadkomma fler vunna mandat i ett sådant val (Lijphart, 2011, s. 138.) I majoritetsvals-system är alltså ett ökat antal av valkretsarnas representanter något som, enligt Lijphart, bidrar till en ytterligare grad av o-proportionalitet (Lijphart, 2011, s. 139)

8.3.4 Valdeltagandet i val till presidentiella demokratier

Valen till president är också något som utgör en teoretisk grund för vårt arbete. Lijphart menar på faktumet att presidentiella val i demokratier är minst lika populära som valen till de lagstiftande församlingarna. Detta kan utläsas genom att studera valdeltagandet till både exekutiven och legislaturen men detta är endast genomförbart om valen äger rum på två olika tidpunkter. Här anser väljarna, även i välbalanserade exekutiva-legislativa system, att presidentvalet är av större vikt än valet till legislaturen (Lijphart, 2011, s. 146).

Utöver det så menar Lijphart att presidentiella val är naturligt oproportionerliga eftersom de innebär att man ämnar åt att fylla endast en plats, alltså presidentposten, där vinnaren tar hem allt och det inte existerar något pris för en andra plats (Lijphart, 2011, s. 147). Eftersom man i sådana val bara kommer stå kvar med en färdig vinnare ter sig vals-systemet nödvändigtvis vara antingen pluralitets- eller majoritetsval. Detta, i kombination med att presidentiella system ofta tenderar till att producera enparti-regeringar och minska antalet effektiva parlamentariska

partier är varför Lijphart menar på att presidentiella system tillhör den majoritära typen av system (Lijphart, 2011, s. 147).

8.4 Persson och Tabellinis teori om valsystemets roll

Stödjer Lijpharts tes om valsystemens stora roll i politiken gör även Persson och Tabellini. För att förstå de problem som Botswana och Zimbabwe brottas med, exempelvis ekonomisk korruption, menar Persson och Tabellini på att mycket ligger i valsystemets utformning, så som valkretsarnas storlek (Persson&Tabellini, 2006, s.2). Författarna menar dessutom på att det är fullt möjligt att ett lands valsystem bestämmer policy-output i ett land till väldigt stor del vilket i vårt fall skulle stödja vår hypotes om valsystemet och dess beståndsdelars stora roll för varför Botswana och Zimbabwes fredssituation ser ut som den gör (Persson & Tabellini, 2006, s.4).

9. Operationalisering

Våra operationella indikatorer inom ramen för den här uppsatsen är valsystem och fredsindex. Valsystemen mäter vi utifrån reell information om hur verkligheten ser ut i länderna. Hur insamlingen gått till och vilket material vi använder oss av finner du under respektive flik. Fredsindex mäter vi utifrån GPI, vilket vi beskriver utförligt i avsnittet om begreppsdefinitioner och i bilaga 3.

10. Kort landfakta

10.1 Zimbabwe

1980 blev Zimbabwe självständigt efter en lång och komplicerad politisk process. Zimbabwe hette tidigare Rhodesia och är en före detta brittisk koloni. Efter landets självständighet satsade regeringen mycket på politisk försoning och ekonomisk utveckling men med vaga resultat. Inbördeskonflikt blev resultatet och tusentals människor var på flykt under flera år och efter detta hamnade Zimbabwe under 90-talet i en ekonomisk kris (Utrikespolitiska Institutet, 2011) Krisen höll i sig fram till 2008 med en ekonomisk inflationstakt på flera hundra miljoner procent per år[!]. Dock, sedan samlingsregeringen bytte till ett flervalutasystem har ekonomin stabiliserats (Utrikesdepartementet, 2010z, s.10).

Att regeringen genomdrev en jordreform under början av 2000-talet där tusentals vita drevs från sina gårdar till fördel för den ”svarta underklassen” ledde till förstörda jordområden då den ”svarta underklassen” aldrig fått utbildning i att hantera det avancerade jordbruksmaskineriet som används. De förstörda jordområdena påverkade starkt ekonomin och människor blev igen utan mat och jobb och regimförtrycket blev mer omfattande än tidigare (FN-förbundet, 2013z).

Zimbabwe brottas även med stora hälsoproblem och idag är 14 procent av befolkningen smittade av viruset HIV (Utrikesdepartementet, 2010z, s.2).

Landet är en republik och har en grundlagsfäst demokrati och flerpartisystem men då landet tillämpar valsystemet majoritetsval i enmansvalkretsar gynnas de större partierna. Landet har ett tvåpartisystem med senat och representanthus. Presidenten är både statschef, regeringschef och överbefälhavare och har en väldigt stark ställning i landets konstitution. Regeringen utses av presidenten och är ansvarig inför parlamentet(Utrikesdepartementet, 2010z, s.9). Rättsväsendet i landet är inte politiskt oberoende och den dömande makten i landet består av Högsta domstolen, högre domstolar och lägre domstolar (Utrikesdepartementet 2, s. 2, 2010). Likaså har landet omfattande korruptionsproblem (Utrikesdepartementet, 2010z, s.6). Konstitutionen har ändrats flera gånger för att gynna presidentens makt vilket får ses som bevis på att konstitutionen är flexibel(FN-förbundet, 2013z).

10.2 Botswana

Botswana blev självständigt 1966 från Storbritannien och har sedan dess haft en av världens snabbaste ekonomiska tillväxt takter och är en av Afrikas mest välfungerande demokratier. Situationen har dock inte alltid sett ut så här utan vid självständigheten 1966 var Botswana ett av världens tio fattigaste länder(Utrikespolitiska Institutet, 2012) Under 1800-talet präglades Botswana av interna konflikter mellan olika folkgrupper och stor invandring och etablering av kolonialmakter ledde till ökade spänningar då en tredje del av Botswana är ökenlandskap och en ökad mänsklig utbredning skapade problem i förhållande till den tillgängliga marken. Ett välskött politiskt system och ekonomi sedan självständigheten har gjort att Botswana inte har några utländska lån idag vilket har gjort att man själva kunnat forma den makroekonomiska politiken(FN-förbundet, 2013b).

Landet har dock, trots sitt välstånd, stora problem med viruset HIV och en tredjedel av befolkningen är smittad och detta undergräver så klart landets utveckling.(FN-förbundet, 2013b) Likaså är inkomstklyftorna i Botswana mycket stora och närmare hälften av befolkningen beräknas leva i djup fattigdom. (Utrikesdepartementet, 2010a, s.1) Landet har även en del miljöproblem så som överbete och vattenbrist. (FN-förbundet, 2013b)

Botswana är idag en republikansk enhetsstat där presidenten är både statschef och regeringschef (Utrikesdepartementet, 2010a, s.1) och väljs indirekt av parlamentet(CIA, 2014b). Systemet är parlamentariskt och valsystemet bygger på principen om majoritetsval i enmansvalkretsar. Partisystemet är ett flerpartisystem men på grund av valsystemet så gynnas de största partierna mest. Kammarsystemet är ett tvåkammersystem. Rättsväsendet är oberoende och dualistiskt och konstitutionen är stark med ett omfattande grundlagsskydd för de mänskliga rättigheterna. Botswana har val i år och valet förväntas att gå lugnt tillväga och valen i Botswana anses välfungerande. (Utrikesdepartementet, 2010a, s.7)

11. Empiri

11.1 Den lagstiftande församlingens storlek

De båda legislativa systemen i Botswana och Zimbabwe ter sig vara strukturerade i den mån att den lagstiftande makten ligger uppdelad på två kammare. Det är först efter en närmare granskning kring utformandet av ländernas system som det står klart att, trots båda nationerna har två-kammersystem och väldigt lika styrelseskick, så skiljer sig valsystemens beståndsdelar markant.

I följande avsnitt kommer vi att gå igenom de båda valsystemens utformande en i taget där några av dess beståndsdelar belyses.

11.1.1 Zimbabwes legislatur

De två kamrarna i Zimbabwe har till skillnad från Botswana ett delat ansvar när det kommer till det legislativa arbetet. Senaten, utgörande det övre huset, består av 80 ledamotsplatser där 60 av dessa väljs in till en fem-årig mandatperiod genom majoritetsval. Likt Botswana existerar det även ett system där man har de etniska grupperna, specifikt de största stammarna, representerade i det övre huset.

Ett nationellt organ benämnt *Council of Chiefs* finns upprättat där ledarna från dem olika stammarna i landet träffas och samråder. Dessa utser i sin tur tillsammans 18 kandidater som skall representera de generella intressena och önskemålen hos landets stammar i Senaten. Man har även i denna församling två ledamotsplatser, specifikt reserverade åt funktionshindrade personer (Zimbabwes konstitution, 2013, 120:b,c)

Underhuset, House of Assembly består i sin tur av 270 ledamotsplatser och med en befolkningmängd på 12 571 000 blir den uträknade kubikroten 232,518 vilket är betydligt färre än det totala antalet platser i House of Assembly (United Nations, 2013b). Detta säger oss att Zimbabwes Nationalförsamling inte är proportionerlig.

Vidare, ur det totala antalet väljs 210 in till fem-åriga mandatperioder från landets 210 valdistrikt genom majoritetsval-principer.

De resterande 60 platserna är reserverade åt kvinnor som väljs in till parlamentet och här kan ett par skillnader tydligt utläsas. Valet av kvinnorna ter sig skilja sig från den annars generella majoritets-val principen i den meningen att här genom förs detta på basis av proportionerlig representation samt parti-listor. Värt att nämna är också att valet inte sker baserat på de 210 valdistrikten i landet utan man utgår istället från de 10 olika provinserna som Zimbabwe är uppdelat i där 6 kvinnor skall skickas som representanter från vardera provins (CIA, 2014 z). Detta betyder att även Zimbabwes legislatur är lik en konsensusdemokrati på vissa punkter men inte på andra, vilket motsäger Lijpharts teori om konsensusmodellen som genererande för ett mer fredligt utfall, då Zimbabwe är ett av världens minst fredliga länder utifrån vårt index.

11.1.2 Politisk representation i Zimbabwe

I juli 2013 hölls det val i Zimbabwe till de båda kamrarna. Tyvärr på grund av bristande material kan vi inte de erhållna redovisa procenten som de kandiderande partierna erhöll, utan kommer istället att endast presentera antalet erhållna platser i de båda församlingarna. Den politiska sfären, rättare sagt den zimbabwiska toppolitiken har ett få antal av aktiva parlamentariska partier. I de båda lagstiftande kamrarna stod kampen om den politiska makten mellan President Robert Mugabes parti Zimbabwe African National Union (ZANU-PF), som dominerat den nationella politiken sedan landets självständighet och som suttit vid makten sedan landets självständighet (CIA, 2014z), Movement for Democratic Change – Tsvanagiari (MDC-T) och Movement for Democratic Change – Ncube, förkortat (MDC-N) (CIA, 2014z).

Utfallet blev en majoritet vunen i båda kamrarna. I Senaten blev resultatet som så att, förutom de 18 personer som väljs in av *Council of Chiefs* samt de två platser designerade till funktionshindrade personer, tog MDC-N hem endast två platser, MDC-T som är en aning mer framgångsrikt lyckades vinna en sådan stor andel av rösterna att man kunde representera sitt parti med 21 personer. Största andel mandat fick det sittande regerings-partiet med 37 erhållna (CIA, 2014z)

Till underhuset (House of Assembly) valdes 2 representanter från MDC-N in till 5-åriga mandatperioder, MDC-T kunde sända 70 ledamöter tillskillnad från ZANU-PFs hela 197 erhållna platser (CIA, 2014z)

Mandatfördelningen i Zimbabwe är helt klart oproportionerligt vilket stärker vår hypotes om att majoritära system har en lägre grad av fred utifrån fallet med Zimbabwe.

11.1.3 Botswanas legislatur

Det legislativa systemet i Botswana är uppbyggt, som tidigare nämnt, kring ett tvåkammerssystem. Vad som är värt att notera är att i detta system med två kammare, och till skillnad från andra system, har det övre huset endast blivit tilldelad en roll som ett rådgivande organ. House of Chiefs, vilket är namnet på denna församling, består av 35 ledamotsplatser där 27 av dessa väljs in till 5-åriga mandatperioder genom indirekta val. 5 ledamotplatser utnämns därefter av landets president. De resterande 8 platserna tas sedan upp av representanter för de största stammarna i landet.

House of Chiefs har alltså inte någon legislativ makt men är däremot tänkt att fungera som en extra instans vilken i hög grad har möjlighet att genom samverkan, påverka och ge inflytelserika råd till Botswanas parlament i frågor som rör sedvanliga ting (CIA, 2014b). I forskarsamhället samt den information som finns att få tag på gällande House of Chiefs ter sig uppfattningarna om landets legislativa system inte vara totalt eniga. En del organisationer som t.ex. den internationella organisationen *Inter-Parliamentary Union* som också håller en permanent status som valobservatör till FN benämner Botswana, på sin hemsida, som en stat med ett enkammersystem (IPU, 2013b), och myndigheter som t.ex. CIA menar på att det är ett tvåkammar-system (CIA, 2014b). Rimligtvis gör man olika bedömningar kring vad man anser utgör en kammare och trots att Botswanas House of Chiefs, som tidigare nämnt, inte utövar någon legislativ makt men kan ändå samråda med ministrar såväl som parlamentariker i frågor där dessa "chiefs" kunnande och åsikter efterfråga (Botswanas konstitution, 1968, 85:5).

Landets parlament eller underhus, National Assembly är därmed den enda församling i Botswana som utövar legislativ makt. Till detta organ bestående totalt av 63 representanter/ledamöter väljs 57 personer in genom majoritetsval och två platser i församlingen tillhör den sittande presidenten och dennes justitieminister. I denna tillsynes lilla församling finns även fyra resterande platser som, efter ett hållet val, utses av det dominerande partiet (CIA, 2014b).

Botswana har också en relativt liten befolkning som endast ligger på 2 007 000 och när vi sedan försöker att räkna ut kubikroten ur befolkningmängden får vi siffrorna 126,1389 vilket är en bra bit över antalet legislativa platser i underhuset (63) (CIA, 2014b).

Lijphart menar på att om kubikroten ur befolkningantalet är färre än antalet sittande ledamöter i Nationalförsamlingen blir representationen oproportionerlig, vilket inte är fallet för Botswana(2012, s.141-142).

Botswanas legislatur är till viss del lik en konsensusdemokrati, något vi kommer att diskutera mer utförligt senare, vilket gör att beståndsdelen delvis är en av flera möjliga förklaringsfaktorer till Botswanas höga grad av fred.

11.1.4 Politisk representation i Botswana

I år, 2014, är det valår i Botswana men siffrorna från det senaste valet i Botswana, som ägde rum i oktober 2009, visar tydligt på vilka förutsättningarna de parlamentariska partierna får som konsekvenser av valsystemets utformande.

Valet 2009 som stod mellan fyra partier: Botswana Democratic Party (BDP), Botswana National Front (BNF), Botswana Congress Party (BCP) samt Botswana Alliance Movement (BAM) (CIA, 2014b)

Valet resulterade i att BAM, blev tilldelade 2,3 % av landets totala röster och omgjort till antal platser i den till storlek, lilla House of Assembly med ett totalt antal platser på endast 63 personer erhöll man endast en stol i församlingen. BCP med sina 19,2 % erhöll 4 platser, BNF i sin tur lyckades vinna 21,9 % och tog hem 6 platser. En övervägande seger vann dock BDP som vann 53 % av rösterna genom en tydlig majoritet och omräknat till procent tog därför hem ett antal på hela 45 platser i National Assembly (CIA, 2014b).

Detta säger oss att det största partiet har en mycket stor makt i nationalförsamlingen, vilket inte är i enlighet med Lijpharts teori om konsensusdemokrati och motsäger hans teori om denna demokratityp som mer fredlig i fallet med Botswana. Detta då landet rankas mycket fredligt trots sina majoritära drag på denna punkt.

11.2 Valspärar

11.2.1 Politiska krav och restriktioner för partier och kandidater i Zimbabwe

En kvalificerad kandidat till Nationalförsamlingen i Zimbabwe måste, precis som i Botswana, vara över 21 år gammal vid registreringstillfället, ha ett Zimbabweiskt medborgarskap och ha varit bosatt i landet i minst fem år under de senaste 20 åren.

Man får inte delta i valet om man inte uppfyller kraven som väljare, dvs. om man inte är röstberättigad. Man får inte heller delta om man de senaste fem åren erhöll en plats i Senaten eller Nationalförsamlingen men fick lämna denna av anledningen att man dömdes för ett brott (IPU, 2013z).

Du får inte heller ställa upp som kandidat till Nationalförsamlingen om du är anställd vid ett offentligt kontor. Detta gäller dock inte ministrar och vice ministrar. Du får inte heller vara medlem i säkerhetsstyrkan och inte heller i vissa delar av polisstyrkan. Samma sak gäller om du har en obetald statlig tjänst med vissa undantag (IPU, 2013 z).

Utöver nämnda restriktioner krävs att kandidaten är nominerad av minst fem röstberättigade registrerade personer i sin valkrets och har lämnat den krävda nomineringsdepositionen. Du kan ställa upp både som enskild individ eller med koppling till ett politiskt parti (IPU, 2013z). Att registrera ett politiskt parti i Zimbabwe är ingenting som är bundet av lag för att det ska vara möjligt att rösta på partiet (EISA, 2006z).

Du får dock, varken som politiskt parti, medlem i ett politiskt parti eller som kandidat acceptera donationer (Political Parties Finance Act, 2001, 3:1,2,3).

Likaså har Ministern enligt Political Parties Finance Act rätt att, enligt sin åsikt, göra de ändringar han anser nödvändiga för att ge dokumentet den kraft det bör ha (Political Parties Finance Act, 2001, 2:2).

Dock, med tanke på att du som kandidat eller politiskt parti måste erlägga en avgift för att få delta i valet till Nationalförsamlingen tror vi att det blir väldigt svårt för nya aktörer att etablera sig på den politiska arenan då du måste ha gott om pengar för att få delta i politiken. Med tanke på att 72 % av landets befolkning lever under den nationella fattigdomsgränsen (United Nations, 2013a) blir det en väldigt liten del av befolkningen som kan engagera sig i politiken och det blir väldigt svårt för utländska organisationer att hjälpa den politiska utvecklingen med att få in nya starka aktörer i landet.

11.2.2 Politiska krav och restriktioner för partier och kandidater i Botswana

För att vara berättigad att ställa upp i val i Botswana måste du ha ett Botswanskt medborgarskap och vara över 21 år gammal. Du måste dessutom kunna förstå, dvs. tala och läsa, engelska tillräckligt bra för att kunna ta del av arbetet i Nationalförsamlingen. Utöver detta får du inte lov att ha skulder du ska ha betalat tillbaka men inte gjort inom utsatt tid. Du får dock inte ställa upp i valet som kandidat till Nationalförsamlingen om du är medlem i House of Chiefs, är anställd vid vissa offentliga kontor eller vid kontor som har koppling till valprocessen (IPU, 2013b).

Utöver detta ställs kravet på kandidaten att denna ska vara nominerad av två väljare från sin valkrets, ha stöd av sju väljare från sin valkrets samt ha lagt den deposition som krävs utifall att kandidaten skulle få en tjugondel eller mer av rösterna i valkretsen (IPU, 2013b).

Att registrera sig som politiskt parti i Botswana är relativt enkelt. Som parti krävs att du fastställer en partikonstitution och när du gjort det blir du listad som parti i det som kallas "Societies Act". Societies Act fungerar som en form av konstitution och det är även där det skrivs ut vem som får och inte får ställa upp som ledamot i Nationalförsamlingen. Om det nya partiet godkänns utifrån reglerna i Societies Act registreras partiet som möjligt att rösta på, vanligen inom ett par dagar (EISA, 2005, s.20-21).

Med tanke på landets fria partipolitik kan det möjligtvis ses som anmärkningsvärt att Botswana enbart har åtta partier som konkurrerar om platserna i parlamentet. Ett antal mindre partier finns dock men som inte är tillräckligt stora för att erhålla platser i Nationalförsamlingen.

Tilläggs kan att inga publika bidrag lämnas till kandidater eller politiska partier (EISA, 2006b).

Så gott vi har kunnat utläsa ur Botswanas Electoral Act(1968) har vi inte funnit några extrema regulatorer rörande parti och kandidatfinansiering eller ministermakt.

Vad man skulle kunna summera upp här är att avsaknaden av valspärrar möjliggör mer proportionerligt system och ur den aspekten finns det inga egentliga hinder för politiska kandidater eller partier att ta sig in i politiken vilket skulle kunna öka graden av representation och därmed graden av konsensus vilket har en positiv inverkan på graden av fred utifrån vår hypotes.

11.3 Valkretsarnas storlek

11.3.1 Zimbabwe

Som tidigare nämnt så använder sig Zimbabwe av "First past the post" systemet vilket innebär att enbart en person väljs ut som representant i de 210 olika valkretsarna (CIA, 2014z).

Den valkretsindelning som finns i dag beskrivs av Zimbabwe Election Commission Network (ZESN) som partisk. Detta då indelningen som finns idag maximerar antalet effektiva röster för ZANU-PF och minimerar antalet effektiva röster för oppositionen. Detta då man fördelar ut väljare med en specifik åsiktsbildning för att minska deras representation och därmed deras möjligheter att välja fram en oppositionsledare i en viss valkrets. Likaså har man också försökt formatera distrikten så att man har så många väljare som möjligt med stöd för ZANU-PF i så många valkretsar som möjligt. Tidigare var antalet valdistrikt 120 men har utökats till 210 för att öka ZANU-PFs makt (ZESN, 2008,s. iv-v).

Helt enkelt så har valdistrikten efter omformateringen konstruerats så att områden där stödet

för oppositionen är stort blivit större och färre och områdena där stödet för ZANU-PF är stort blivit mindre och färre. Stödet för oppositionen är enligt samma organisation generellt större i rurala områden än i urbana. En stor andel av de nya valdistrikten återfinns därför i rurala områden, närmare bestämt 143 av 210 och 67 av de nya valkretsarna finns i urbana eller semi-urbana områden (Zimbabwe Election Support Network, 2008, s. v-vi)

Likaså uppger ZESN att antalet väljare per valstation är betydligt färre i rurala områden. Där är antalet väljare per valstation mindre än 3000 medan det i tätbefolkade områden runt Harare och Bulawayo är 9826 respektive 10808 personer per valstation. I det rurala Mashonaland är istället antalet väljare per valstation 1713 och i Masvingo 2889 personer per valstation. Detta gör att många människor i urbana områden låter bli att rösta för att det helt enkelt är för omständigt vilket gör att färre personer med sympati för oppositionen röstar (Zimbabwe Election Support Network, 2008, s. viii). För att se en karta över Zimbabwes valdistrikt, se bilaga 1.

Tilläggs kan också att befolkningsantalet i Zimbabwe är 12 571 000 (United Nations, 2013z) vilket innebär att varje representant per distrikt ska representera 59.86 personer om befolkningsantalet per valdistrikt vore proportionerligt, detta uträknat utifrån de 210 platserna i Nationalförsamlingen.

Konstateras kan att Zimbabwe, speciellt efter sitt byte till 210 valkretsar istället för 120, har tillsynes en mycket korrupt och oproportionerlig valkretsindelning och ett oproportionerligt röstsystem under själva valdagen. Vissa grupper gynnas starkt, och andra försummas lika starkt. Detta gör att Zimbabwe på beståndsdelens Valkretsarnas storlek är väldigt olik en konsensusdemokrati vilket skulle kunna förklara deras mycket låga fredsindex utifrån vår hypotes.

11.3.2 Botswana

Även Botswana använder sig av ”first past the post” systemet vilket innebär att “the winner takes it all”, dvs. enbart en kandidat väljs fram från respektive valkrets. Totalt finns det 57 valkretsar i Botswana (CIA, 2014b).

I Botswana är befolkningsantalet betydligt lägre, 2 007 000 för att vara exakt, vilket innebär att varje representant per distrikt representerar 32.9 personer i genomsnitt om vi tänker oss att befolkningsantalet per valdistrikt är proportionellt och uträknat utifrån antalet platser i Nationalförsamlingen exklusive de två platser som tillhör den sittande presidenten samt hans justitieminister (United Nations, 2013b).

Totalt fanns det vid valet i Botswana 2178 röststationer vilket i genomsnitt innebär 921 väljare per valstation om valstationerna är proportionerligt fördelade (Botswana Independent Electoral Commission, 2005, s.15).

Tidigare framtaget material rörande hur stödet för partierna BDP och BNF ser ut i olika valkretsar har vi inte kunnat finna. Istället har vi tagit fram siffror från valet 2004. Där har regeringen presenterat hur många röster varje parti fick i respektive valkrets. Detta har vi sedan jämfört mot valkretsarnas position i landet och försökt se om vi kan finna några samband med var partierna har starkt stöd och om det finns ett tydligt mönster till befolkningsmängd i valkretsen.

Vi har funnit ett samband att stödet för oppositionen är större från norr till söder i den mellersta delen av landet, som en sträng nerifrån och upp. Dock skiljer sig befolkningsmängden åt i valkretsarna där vi ser ett stöd för BNF vilket gör att vi inte kan dra ett tydligt samband mellan befolkningsrika områden och mer glesbefolkade. Dock kan vi utläsa att människor i väldigt rurala provinser, i alla fall utom en, sympatiserar med sittande BDP och en väldigt liten andel med oppositionspartierna.

Vi kan inte heller finna ett markant samband om att det skulle vara fler valkretsar i områden där stödet för BDP är stort eller att antalet valkretsar skulle vara värre där stödet för oppositionen är stort (Independent Electoral Commission, 2005, s.17-24)(Department of Surveys and Mapping, 2003).

Utifrån den information vi har drar vi slutsatsen att Botswanas valkretsar, utifrån sitt ”first past the post” system, är så proportionerligt som det går utifrån det valda systemet. Detta placerar Botswanas valkretsindelning nära modellen om konsensus och vår hypotes om detta som fredsverkande.

11.4 Valdeltagandet i presidentiella demokratier

11.4.1 Valdeltagande

I detta avsnitt redogör vi siffror och information gällande valdeltagandet till Botswanas och Zimbabwes presidentposter och jämför dessa med valdeltagandet till de lagstiftande församlingarna. Observera därför att siffrorna som du finner i denna del är talar om både val till lagstiftande församlingar och presidentposten. Vi har försökt att i skrift, vara så tydliga som möjligt för att undvika att det uppstår konfunderingar kring detta då siffrorna te sig vara röriga för eventuella läsare och vill därmed belysa vår medvetenhet om detta.

11.4.2 Presidentval och representation i Zimbabwe

Valen i Zimbabwe har, som tidigare nämnts i denna uppsats, vunnits av ZANU-PFs ledare Robert Mugabe som har suttit vid makten ända sedan landet gjorde sig självständigt från den brittiska kolonialmakten. Hans parti har vunnit överlägsna valsegrar ända sedan 1980 och representanter från ZANU-PF tar upp cirka 73 % av platserna i underhuset medan det näst största partiet har endast 27 % och med dessa siffror i åtanke hamnar antalet effektiva partier på 1,92 (Carbone, 2007, s. 23.)

Men om vi blickar tillbaka på IDEAs rapporterade siffror från de fyra senaste valen kan vi tydligt urskilja en markant ökning sedan presidentvalet 1996 och det efterföljande valet som hölls 2002. Valet år 1996 hade Zimbabwe ett valdeltagandetill presidentposten på 32,30 % medan valdeltagandet till dem lagstiftande församlingarna låg på 30,81 % vid närmast liggande val som ägde rum 1995 (IDEA, 2014).

Det senaste rapporterade valdeltagande till Zimbabwes presidentpost var 54,38 % (IDEA, 2014). Tyvärr kunde vi inte hitta några motsvarande siffror gällande valet till dem legislativa kamrarna som hölls samtidigt som presidentvalet 2013.

Det efterföljande valet till presidentposten som hölls 2002 fick ett ökat antal valdeltagare och siffrorna steg med en ökning på 22 % och närmast liggande val till dem lagstiftande församlingarna år 2000, alltså två år senare, upplevde också en ökning med cirka 18 % (IDEA, 2014).

Vid det näst senaste president valet som ägde rum 2008 hade det skett en minskning i valdeltagandet som hade sjunkit med cirka 12 % och hamnade nu istället på 42,37 % (IDEA, 2014).

Från 1996 till och med valet 2008 körde man alltså val till presidentposten vart sjätte år och val till legislaturen vart femte men detta ändrades och man kortade ned mandatperioden till

fem år då man höll val till legislativa kammarna och presidentposten samtidigt (IDEA, 2013). Vi kan inte finna några förklaringar till varför man genomförde en sådan förändring gällande mandatperioden. En möjlig effekt av detta skulle kunna vara att valdeltagarantalet ökar till de legislativa församlingarna som en direkt orsak av att man kör legislaturval samtidigt som presidentval och därmed ökat det generella valdeltagandet.

Konstateras kan att, bortsett från en kraftig minskning 2008, valdeltagandet till presidentposten ökar för varje år. Valet till presidentposten är även mer populärt än valet till Nationalförsamlingen, vilket stödjer Lijpharts teori om att när skillnaden i valet till presidentpost och nationalförsamling är stort, är landet mindre lik en konsensusdemokrati. Detta stödjer även vår hypotes och förklaring till varför Zimbabwe är ett mindre fredligt land.

11.4.3 Presidentval och representation i Botswana

Till skillnad från Zimbabwe väljer Botswana sin president indirekt genom parlamentariska val (Electionguide, 2014). Vi har försökt att ta reda på de formella procedurer som efterföljs när sådana indirekta val äger rum men har inte lyckats att finna någonting.

Vad får detta indirekta val för konsekvenser gällande valdeltagandet? Rimligtvis, i och med att presidenten utses indirekt av legislaturen försvinner problemet med graden av oproportionerligt valdeltagande mellan presidentval och val till legislaturen.

Detta betyder, utifrån vår hypotes, att Botswanas val till presidentposten är mer proportionerligt och mer likt en konsensusdemokrati vilket stödjer vår hypotes om varför Botswana är ett mer fredligt land.

Den Botswanska politiken har sedan 1966 karakteriserats av enpartiregeringar där Botswana Democratic Party (BDP), som presenterades i avsnittet *Den lagstiftande församlingens storlek*, har styrt politiken sedan landet förklarade sig självständigt. Partiet innehar cirka 77 % av platserna enligt en artikel i *World Political Science Review* (Carbone, 2007, s. 20).

Botswana National Front (BNF) har en 21-procentig representation i underhuset och är därmed det parti som tar upp näst störst antal platser efter BDP (Carbone, 2007, s. 20). Dessa partier, som tillsammans utgör 98 % i Botswanas underhus, lämnar den faktiska legislativa makten åt endast ett parti i praktiken vilket är varför siffrorna på landets antal effektiva partier hamnar på 1,42 (Carbone, 2007, s. 20).

Ur den här synpunkten ter sig utfallet bli i enlighet med Lijpharts tankar om att presidentiella system tenderar till att producera en-partiregeringar och visar tydligt på det låga antalet effektiva partier i legislaturen.

12 Slutsats

Utifrån det resultat vi har fått fram i vår studie vill vi delvis förkasta vår hypotes. Vi hävdar att Zimbabwe och Botswana har en likvärdig grad konsensus men i olika beståndsdelar av valsystemet. Vi menar därför på att det inte är ländernas grad av konsensus som påverkar ländernas grad av fred. Istället tror vi att det är hur pass välfungerande det tillämpade valsystemet är som spelar stor roll, inte hur likt konsensusdemokrati det är. Vi anser oss ha bevisat att ett majoritært valsystem kan vara mycket välfungerande genom fallet Botswana, medan det i andra fall inte fungerar bra vilket fallet Zimbabwe bevisar. Vi har därför kommit fram till att det är hur ett valsystem sköts som spelar roll och inte graden av konsensus. Detta

för oss vidare till att det inte är ett lands valsysteem som påverkar ett lands grad av fred och vi förkastar därmed vår hypotes. Däremot är vi övertygade om att valsystemet påverkar demokratins funktionssätt vilket har en stark inverkan på ett lands grad av fred. Detta då valsystemet, precis som vi redovisat för tidigare i uppsatsen, har en stark inverkan på resten av de politiska institutionerna. Detta gör att det finns ett starkt indirekt samband mellan ett lands valsysteem och fred utifrån vår fallstudie, men inget direkt.

Rörande den lagstiftande församlingens storlek har Zimbabwe en mindre proportionerlig legislatur sett utifrån kubikroten än vad Botswana har vilket gör Botswanas Nationalförsamling mer proportionell. Å andra sidan har Zimbabwe inkvotering av kvinnor genom PR-system i Nationalförsamlingen, vilket placerar Zimbabwe närmare en konsensusdemokrati på den punkten. De båda länderna tillämpar staminkvotering vilket för dem båda närmare konsensus. Dock är stammarnas makt något större i Zimbabwe där dem har lagstiftande makt, vilket gör Zimbabwes något mer lik en konsensusdemokrati. Utifrån vår teori skulle skillnaden förklaras utifrån den politiska representationen i Nationalförsamlingen. Dock förklarar inte vår teori hur Zimbabwe kan vara så oproportionerligt trots sitt omfattande inkvoteringssystem, vilket sker genom PR till viss del, vilket gör att vi anser teorin om konsensusdemokratins påverkan bristfällig.

Zimbabwes större likhet i beståndsdel "Den lagstiftande församlingens storlek" för oss in på slutsatsen att det är hur valsystemet är utformat som spelar roll, inte graden av konsensus. I Zimbabwe ser den lagstiftande församlingen bra ut på papper med inkvotering av kvinnor och legislativa rättigheter åt etniska grupper. Men vid en närmare studie av systemet insåg vi att denna inkvotering av kvinnor enbart utgör 22% av den totala representationen i Nationalförsamlingen. Här kan man reflektera över om det ger någon skillnad för hur det demokratiska systemet tar sig uttryck. Visst för inkvoteringen landet närmare en konsensusdemokrati, men förflyttas den reella makten? En högre legitimitet hos omvärlden skapas vilket gynnar landets internationella relationer men landets demokrati blir inte snällare och skonsammare för det menar vi. Här drar vi slutsatsen att makten faktiskt inte gör det, inkvoteringen är ett verktyg för att skapa en högre legitimitet, inte en märkbart mer representativ politik.

Vi finner stöd för vårt resonemang hos Persson och Sjöstedt som menar på att stater antas sträva efter en god samhällsstyrning genom hur den politiska ledningen tillsätts och därmed öka de politiska ledarnas legitimitet vilket ofta fungerar bristfälligt i utvecklingsländer. (Persson & Sjöstedt, s.71, 2010). Detta resonemang kring legitimitet passar in på fallet Zimbabwe då PR i praktiken inte förändrar någonting för vem som har den faktiska makten över det nationella politiska beslutsfattandet.

Samtidigt måste vi vända på det, vi vet inte hur det skulle ha sett ut om Botswana haft ett PR-system då vi trots allt inte kan experimentera med verkligheten. Hade landet varit ännu mer välfungerande då? Rörande fallet med Botswana och institutionernas funktionssätt tror vi snarare att landet har haft en fördel av att vara mer likt ett majoritært system. Eftersom att landet har en-kammersystem i kombination med att de två största partierna BDP och BNF upp 98 % av alla platser i Nationalförsamlingen, blir det enkelt att genomdriva snabba beslut i Nationalförsamlingen och föra politiken framåt. Detta menar vi på gör att en tydlig politisk linje kan föras och genomdrivas vilket skapar en mer stabil politik vilket påverkar demokratin positivt. Detta i kombination med landets låga korruptionsnivåer gör den lagstiftande församlingen välfungerande vilket bidrar positivt till valsystemets funktion vilket påverkar

landets grad av fred indirekt. Detta bevisar än en gång att det är hur valsystemet fungerar som spelar roll, inte om valsystemet är majoritært eller inte.

Liknande slutsatser om Botswanas valsystem drar James Robinson. Slutsatserna som Robinson drar om varför Botswana har lyckats övervägande bra, jämfört med länder som exempelvis Zimbabwe, tillskriver han institutionerna. När den ekonomiska tillväxten tog fart hade landet redan etablerat ett nät av fungerande institutioner som garanterade en jämn fördelning av diamantintäkterna. Vidare anser Robinson att BDPs och Seretse Khamas strävan mot att skapa god policy vara kanske den främsta avgörande faktorn till Botswanas framgång. Landets framgång kan alltså ses som ett utmärkt exempel på vad som kan åstadkommas i ett land med rätt institutionell design (Robinson, 2003, s. 112 & 113).

Rörande beståndsdelen valspärrar har länderna vid första anblick liknande villkor för att ta sig in i politiken. De båda länderna saknar formellt valspärrar men med tanke på att man inte får lov att ta emot donationer varken som parti eller kandidat i Zimbabwe i kombination med en fattig befolkning och avgifter för att ställa upp i politiken, skapas en form av indirekt valspärr även om detta konkret inte regleras för. Visserligen måste man betala för att delta i politiken i Botswana också och befolkningen är fattig även där, men befolkningen är trots allt mindre fattig och inga regleringar om finansiering kan i vilket fall finnas av oss. Detta gör att vi drar slutsatsen att det trots allt är en större utmaning i Zimbabwe än i Botswana vilket gör politiken mindre representativ för befolkningen vilket placerar Zimbabwes valsystem längre ifrån en konsensusdemokrati.

Valkretsarnas storlek är en beståndsdel och visar på stora skillnader länderna emellan. De båda har enmansvalkretsar vilket utifrån vår teori placerar länderna längre ifrån en konsensusdemokrati vilket formellt sett gör dem lika oproportionerliga. En skillnad som dock gör Zimbabwe något mindre lik en konsensusdemokrati är valkretsarnas höga antal i Zimbabwe. I och med en mycket stor ändring av valkretsarnas antal till ZANU-PFs fördel har partiets stöd ökat ännu mer vilket stödjer Lijpharts teori om antalet valkretsars effekter och placerar landet längre bort ifrån en konsensusdemokrati.

Dock är saken som så att om man fortsätter att granska Zimbabwes valkretsar är de förvisso nästan lika oproportionerliga som Botswanas på papper men de är betydligt mer icke fungerande och korrupta än Botswanas.

Detta gör att fokus snarare flyttas från konsensus till betydelsen av demokratins kvalitet för graden av fred. Graden av demokratins kvalitet sänks i Zimbabwe genom att genomförandet av de politiska valen är mycket odemokratiska och utelämnar möjligheten för ett representativt resultat.

Frågan man ställer sig här är hur denna beståndsdel kan vara så korrupt och hur den kan ta sig ett så odemokratiskt uttryck? Här tillskriver vi den flexibla konstitutionen en stor roll då detta ges möjlighet för då konstitutionen är mer rigid i Botswana. Den flexibla konstitutionen i kombination med icke fungerande institutioner och en korrupt stat gör att regeringspartiet kan genomdriva sin politik och göra sitt maktövertag ännu större vilket ger möjlighet att utforma valkretsarna till sin egen fördel. Detta ger än en gång ett bra intryck på papper men inte en mer välfungerande demokrati.

Andrew Reynolds i boken "Electoral Systems and Democratization in Southern Africa" drar liknande slutsatser om Zimbabwes valsystem som vad vi har gjort. Reynolds argumenterar också för att Mugabe har förändrat valsystemet till sin egen fördel för att kunna öka sin egen makt (Reynolds, 1999, s.164). Likaså menar han också på att valsystemet idag är oerhört korrupt med icke-fungerande val, orättvis fördelning av röststationer geografiskt i landet och

fusk vid valstationerna, allt till Mugabes fördel(Reynolds, 1999, s.166-168). Reynolds indikerar också på, precis som vi misstänker, att valkretsarna har manipulerats till Mugabes fördel(Reynolds, 1999, s. 174).

Gällande beståndsdelen “Valdeltagandet i val till presidentiella demokratier” i de båda länderna så kunde vi efter noggrant studerande lyckats fastställa att Zimbabwe, som tillämpar allmänna val till både legislaturen och exekutiven, har de exekutiva valen en tydligt högre grad av popularitet vilket bekräftar vår teori. Botswana, å andra sidan, väljer sin president genom indirekta val i parlamentet vilket gör att problemet med valdeltagande i presidentiella demokratier försvinner och all fokus riktas kring valet till legislaturen.

Enligt vår teori så tenderar presidentiella system till att producera ett lägre antal effektiva partier och är därför tillhörande den majoritära typen av system. Empirin visade på att antalet effektiva partier i både Botswana och Zimbabwe var väldigt lågt. Faktum var att Botswana visade sig ha ett mindre antal effektiva partier än vad Zimbabwe har vilket vi tyckte var intressant eftersom det motbevisade vår ställda hypotes men å andra sidan bekräftade vår teori. Detta för oss fram till att länderna har en ungefärlig likvärdig grad av konsensus i denna beståndsdelen. Dock har vi svårt att se hur antalet effektiva partier och om landet har separata val till presidentposten påverkar effekterna av valsystemet sett utifrån landets grad av konsensus bortsett från tidigare nämnda valsystemeffekter. Detta underminerar vår teoretikers vikt vid betydelsen av denna punkt utifrån vår fallstudie.

Som svar på vår frågeställning kan vi konstatera att valsystemens strukturella skillnader i Zimbabwe och Botswana säger oss mycket om ländernas fredssituation, dock utan tydlig koppling till Lijpharts teori om konsensusdemokrati. Konstateras kan, utifrån vår fallstudie, att ett illa fungerande valsystem påverkar demokratins kvalitet vilket indirekt ger en stor påverkan på ett lands grad av fred. Denna insikt har fört oss närmare en förståelse för de politiska institutionernas roll för ett lands fredssituation

För framtida forskning vill vi undersöka länderna utifrån ett aktörsperspektiv med avsikten att nå en djupare förståelse för hur den politiska agendan utformas. Detta då båda länderna har haft samma parti vid makten mycket länge och vi vill därför studera olika aktörers roll i detta då vi misstänker att aktörer kan spela en stor roll i ländernas mycket skilda politiska utfall. Vi har reflekterat över vem som har den reella makten i länderna gällande hur den politiska agendan utformas och föreslår därför framtida forskningsområden;

- Vem det är som har befogenhet att fatta beslut i Nationalförsamlingen och vem som gör det i praktiken,
- Hur händelsekedjan ser ut i Nationalförsamlingen och vilka aktörer som har makt i händelsekedjan och konsekvenserna av det.
- Vem det är som verkställer policyförslag och vem som kontrollerar verkställarna samt vem som kontrollerar kontrollanterna.

13. Referenser

Otrycka källor

Botswana Independent Electoral Commission, 2005, "Botswana Report", [elektronisk]
http://www.iec.gov.bw/attachments/056_IEC%20Botswana_Report%20Book_3.pdf
Hämtdatum:2014-05-14

Botswana Independent Electoral Commission, 1968, "Botswana Electoral Act", [elektronisk]
<http://www.iec.gov.bw/index.php/laws-a-legislation/electoral-act>
Hämtdatum:2014-05-03

Carbone, Giovanni M. , 2006, Political Parties and Party Systems in Africa: Themes and Research Perspectives , [elektronisk]
<http://adpm.pbworks.com/f/africa+party+systems+carbone.pdf>
Hämtdatum:2014-05-14

Central Intelligence Agency (i texten CIA,2014b), [elektronisk], 2014, "Government",
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bc.html>
Hämtdatum: 2014-05-14

Central Intelligence Agency (i texten CIA,2014z), [elektronisk], 2014, "Government",
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/zi.html>
Hämtdatum: 2014-05-14

Department of Surveys and Mapping, 2003, "Republic of Botswana - Constituency Plan(BP251), [elektronisk]
<http://www.gov2u.org:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/25/botsmap2.pdf?sequence=1>

Electoral Institute for Sustainable Democracy in Africa (EISA,2006b), [elektronisk], 2006, "Botswana: Electoral system"
<http://www.content.eisa.org.za/old-page/botswana-electoral-system>
Hämtdatum:2014-05-14

Electoral Institute for Sustainable Democracy in Africa (EISA), 2005, "EISA Research Report no.27 ", [elektronisk]
<http://www.content.eisa.org.za/pdf/rr27.pdf>
Hämtdatum:2014-05-14

Electoral Institute for Sustainable Democracy in Africa (EISA,2006z), [elektronisk] , 2006, "Zimbabwe: Party regulation and funding"
<http://www.content.eisa.org.za/old-page/zimbabwe-party-regulation-and-funding>
Hämtdatum: 2014-05-14

FN-förbundet (i texten FN-förbundet, 2013b), [elektronisk], 2013, "Zimbabwe"
<http://www.globalis.se/Laender/Botswana>
Hämtdatum:2014-05-14

FN-förbundet (i texten FN-förbundet, 2013z), [elektronisk], 2013, “Zimbabwe”
<http://www.globalis.se/Laender/Zimbabwe>
Hämtdatum:2014-05-14

International Institute for Democracy and Electoral Assistance, IDEA, 2014, [elektronisk],
“Voter turnout data for Zimbabwe”
<http://www.idea.int/vt/countryview.cfm?CountryCode=ZW>
Hämtdatum: 2014-05-19

Electionguide, 2014, [elektronisk] ,“Description of Government Structure”,
<http://www.electionguide.org/countries/id/240/>
Hämtdatum: 2014-05-19

Institute for Economics and Peace, (i texten Institute for Economics and Peace, 2013d), 2013,
“Global Peace Index 2013” [elektronisk]
http://www.visionofhumanity.org/pdf/gpi/2013_Global_Peace_Index_Report.pdf
Hämtdatum:2014-05-14

Institute for Economics and Peace (i texten Institute for Economics and Peace, 2013w),
[elektronisk], 2013, “Global Peace Index”
(<http://economicsandpeace.org/research/iep-indices-data/global-peace-index>)
Hämtdatum:2014-05-14

Inter Parliamentary Union(i texten IPU,2013b), [elektronisk], 2013, Botswana National
Assembly”
http://www.ipu.org/parline-e/reports/2041_B.htm
Hämtdatum: 2014-05-14

Inter Parliamentary Union(i texten IPU,2013z), [elektronisk], 2013, Zimbabwe National
Assembly”
http://www.ipu.org/parline-e/reports/2361_B.htm
Hämtdatum: 2014-05-14

Parliament of Zimbabwe, 2013, “The Constitution of Zimbabwe”, [elektronisk]
<http://www.parlzim.gov.zw/attachments/article/56/constitution.pdf>
Hämtdatum:2014-05-13

Republic of Botswana, 2004, “Botswana Electoral Act”[elektronisk]
http://www.unisa.ac.za/contents/faculties/law/docs/Electoral_Act_1968.pdf
Hämtdatum:2014-05-14

Reynolds, Andrew, [elektronisk], 1999, “Electoral Systems and Democratization in Southern
Africa”, Oxford Scholarship Online,
<http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/0198295103.001.0001/acprof-9780198295105-chapter-6>
Hämtdatum: 2014-05-14 (Obs, enbart tillgänglig via inloggning eller universitetsinloggning)

Reynolds, Andrew, Ben Reilly & Andrew Ellis, 2005, “Electoral System Design: The New
International IDEA handbook” [elektronisk]

http://www.idea.int/publications/esd/upload/Idea_ESD_full.pdf

Hämtdatum: 2014-05-14

Robinson, James, 2003, "An African Success story - Botswana", [elektronisk]

http://scholar.harvard.edu/jrobinson/files/jr_africansuccess.pdf

Hämtdatum:2014-05-14

The Electoral Knowledge Network, Zimbabwe Political Parties Finance Act, 2002, "Political Parties Finance Act", [elektronisk]

<http://aceproject.org/ero-en/regions/africa/ZW/Political%20Parties%20%28Finance%29%20Act%20Chapter%20%2011.pdf>

Hämtdatum:2014-05-14

United Nations(i texten United Nations, 2013a),[elektronisk], 2013, "Population below National Povertyline, total, percentage"

<http://data.un.org/Data.aspx?q=poverty&d=MDG&f=seriesRowID%3a581>

Hämtdatum:2014-05-14

United Nations(i texten United Nations, 2013b),[elektronisk], 2013, "Total Population, both sexes combined"

<http://data.un.org/Data.aspx?d=PopDiv&f=variableID%3a12>

Hämtdatum:2014-05-14

Utrikesdepartementet (i texten Utrikesdepartementet, 2014b) [elektronisk] ,2010, "Mänskliga rättigheter i Botswana 2010"

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/afrika-och-soder-om-sahara?c=Botswana>

Hämtdatum:2014-05-14

Utrikesdepartementet (i texten Utrikesdepartementet, 2014z) [elektronisk] ,2010, "Mänskliga rättigheter i Zimbabwe 2010"

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/afrika-och-soder-om-sahara?c=Zimbabwe>

Utrikesdepartementet, [elektronisk], 2014,"Zimbabwe"

<http://www.regeringen.se/sb/d/2574/a/75620>

Hämtdatum:2014-05-14

Utrikespolitiska Institutet, [elektronisk] , 2013, "Zimbabwe"

<http://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Zimbabwe>

Hämtdatum:2014-05-14

Utrikespolitiska Institutet, [elektronisk], 2012, "Botswana"

<http://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Botswana>

Hämtdatum: 2014-05-14

Utrikespolitiska Institutet, [elektronisk], 2011, "Zimbabwe" "Modern Historia"

<http://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Zimbabwe/Modern-Historia>

Hämtdatum:2014-05-14

Visions of Humanity [elektronisk] , 2013, "Global Peace Index 2013, Global Rankings"
<http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index/2013/BWA/OVER>
Hämtdatum:2015-05-14

Zimbabwe Election Support Network, 2008, " A profile of Constituencies: Understanding Elections in Zimbabwe", [elektronisk]
<http://www.zesn.org.zw/publications/Introduction%20ZESN%20Constituency%20profiles.pdf>
Hämtdatum:2014-05-14

Tryckta källor

Essaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson & Lena Wängnerud,
2012, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle och marknad*. 4 uppl. Stockholm:
Nordstedts Juridik AB

Lijphart, Arendt, 2012, *Patterns of Democracy: Government: Forms and Performance in Thirty-Six Countries*, andra upplagan, New Haven: Yale University

Lijphart, Arendt, 1999, *Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*, första upplagan, New Haven: Yale University

Persson, Anna & Martin Sjöstedt, 2010, "Den svaga staten: demokrati och förvaltning i utvecklingsländer", i Rothstein, Bo, *Politik som organisation*, fjärde upplagan, Falun: SNS Förlag, s.58-89

14. Bilagor

Bilaga 1, Zimbabwes valdistrikt

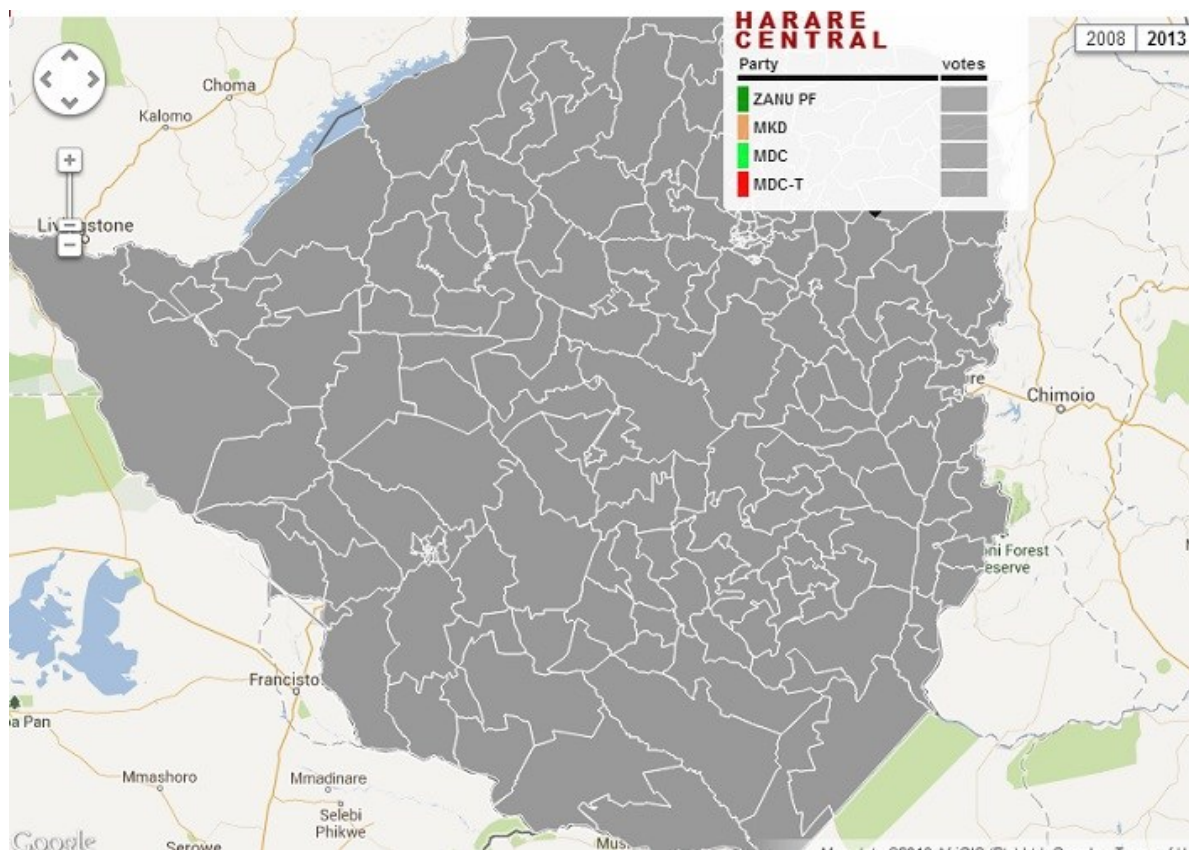

Bild hämtad från: <http://www.itnewsafrika.com/2013/08/zimbabwe-track-election-results-online/>

Hämtdatum: 2014-05-19

Bilaga 2, Botswanas valdistrikt

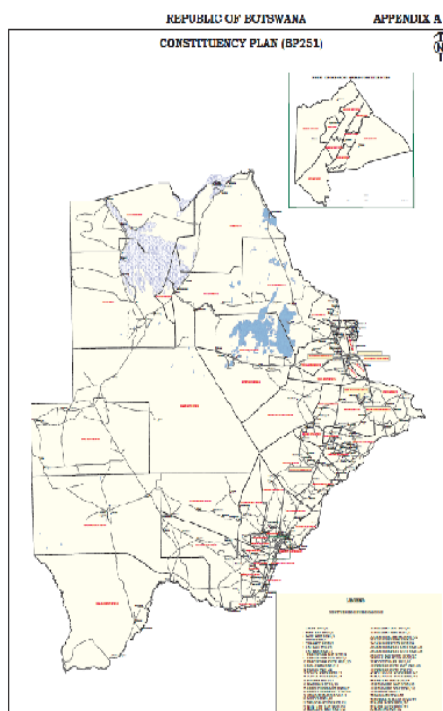

Bild hämtad från:

<http://www.gov2u.org:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/25/botsmap2.pdf?sequence=1>

Hämtdatum: 2014-05-19

Bilaga 3, GPI-indikatorer

De 22 GPI indikatorerna:

- Upplevd kriminalitet i samhället
- Säkerhetspersonal och polis
- Brott mot rätten till liv
- Andel av befolkningen i fängelse
- Vapentillgång
- Organiserade konflikter (intern)
- Våldsamma demonstrationer
- Våldsbrott
- Politisk instabilitet
- Politisk terror
- Vapenimport
- Terrorist aktivitet
- Antalet döda i konflikter (intern)
- Militära utgifter
- Försvarspersonal
- FN: s fredsbevarande medel
- Kärnvapen och tunga vapen
- Vapenexport
- Landsfördrivna personer
- Angränsande landsrelationer
- Aktiva konflikter
- Antalet döda i konflikter (extern)